

LIETUVOS RESPUBLIKOS TEISINGUMO MINISTERIJA

Biudžetinė įstaiga, Gedimino pr. 30, LT-01104 Vilnius,
tel. (8 5) 266 2984, faks. (8 5) 262 5940, el. p. rastine@tm.lt,
atsisk. sąskaita LT574010051004670211 Luminor Bank, banko kodas 40100.
Duomenys kaupiami ir saugomi Juridinių asmenų registre, kodas 188604955

Lietuvos Respublikos Vyriausybei

2020-03

Nr.

Į 2020-01-13 Nr. S-131

DĖL VYRIAUSYBĖS NUTARIMO PROJEKTO TEIKIMO

Teikiame Lietuvos Respublikos Vyriausybės nutarimo „Dėl Lietuvos Respublikos mediacijos įstatymo Nr. X-1702 20 straipsnio 1 punkto pakeitimo įstatymo projekto Nr. XIIP-4238“ projektą (toliau – Nutarimo projektas).

Nutarimo projektas parengtas, vykdant Ministro Pirmininko pavedimą, įformintą Vyriausybės kanclerio 2020 m. sausio 13 d. rezoliucija Nr. S-131.

Nutarimo projekte siūloma iš esmės pritarti Lietuvos Respublikos mediacijos įstatymo Nr. X-1702 20 straipsnio 1 punkto pakeitimo įstatymo projektui Nr. XIIP-4238 (toliau – Įstatymo projektas), tačiau pasiūlyti Lietuvos Respublikos Seimui patobulinti Įstatymo projektu siūlomą teisinį reguliavimą pagal Nutarimo projekte pateiktas pastabas ir pasiūlymus.

Pažymėtina, kad mediacijos instituto tikslas – skatinti taikų ginčų sprendimą, mažinti teismuose nagrinėjamų bylų skaičių, teismų darbo krūvį. Be to, neteisminių ginčų sprendimo procedūrų vystymas supaprastina ir sustiprina asmenų teisės kreiptis į teismą įgyvendinimą. Pripažįstama, kad mediacija yra paprastesnis, ekonomiškai efektyvesnis, greitesnis, pritaikytas šalių poreikiams ir dažnai pigesnis ginčų sprendimo būdas, lyginant su analogiškais procesais, vykstančiais teismuose. Mediacijos būdų pasiektų susitarimų paprastai labiau laikomasi savanoriškai ir jie labiau padeda išsaugoti tvarius šalių santykius. Mediacijos atveju taikomas konfidencialumo principas (Lietuvos Respublikos mediacijos įstatymo 17 straipsnis), o teismo proceso metu taikomas teismo posėdžio viešumo principas su tam tikromis išimtimis (Lietuvos Respublikos civilinio proceso kodekso 9 straipsnis). Mediacijos vykdymo metu šalys neprivalo susitikti ir spręsti ginčą mediacijos būdu, t. y. mediacijos sesijoje (Mediacijos įstatymo 15 straipsnio 3 dalis), vykdant mediaciją gali būti taikomos įvairios technikos (individualūs susitikimai su šalimis ir kita), kurios užtikrina, kad ginčo šalys nesusitiktų, kad ginčo šalims nebūtų daroma neigiamą įtaka, o teismo procese ginčo šalys turi susitikti teismo posėdyje. Mediacijos įstatyme yra įtvirtinta pareiga mediatoriui vykdant mediaciją identifikuoti galimą ginčo šalių jėgų disbalansą ir į tai

atsižvelgti, t. y. užtikrinti, kad ginčo šalys lygiaverčiai dalyvautų vykdant mediaciją (Mediacijos įstatymo 15 straipsnio 2 dalis).

Atsižvelgiant į mediacijos instituto privalumus, taip pat įvertinant tai, kad konkrečius klausimus (pavyzdžiui, dėl vaikams skiriamo išlaikymo, vaiko gyvenamosios vietos nustatymo, bendravimo su vaiku ir kita) bet kuriuo atveju reikia išspręsti teismo proceso metu, jei siekiama nutraukti santuoką, Nutarimo projektu iš esmės pritariant Įstatymo projekto rengėjų tikslui apsaugoti smurtą artimoje aplinkoje patyrusius asmenis, kartu pateikiami konkretūs siūlymai dėl Įstatymo projekto tobulinimo, kuriuos įgyvendinus šeimos ginčo šalims net ir smurto artimoje aplinkoje atvejais būtų paliekama galimybė savanoriškai rinktis ginčo sprendimą mediacijos būdu, kartu užtikrinant šeimos ginčo šalių teisę nemokamai pasinaudoti mediacijos paslaugomis, už kurias būtų apmokama iš valstybės biudžeto lėšų Mediacijos įstatymo 22 straipsnyje nustatyta tvarka.

Septynioliktosios Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos, kuriai pritarta Seimo 2016 m. gruodžio 13 d. nutarimu Nr. XIII-82, 224.8 papunktyje įtvirtintas Vyriausybės tikslas – plėtosime taikinamojo tarpininkavimo (mediacijos) sistemą, kad didesnė dalis teisminių ginčų būtų sprendžiama taikiai, tam bus numatyta *privaloma mediacija* nagrinėjant tam tikrų kategorijų civilinius ir administracinius ginčus. Lietuvos Respublikos Vyriausybės programos įgyvendinimo plane, patvirtintame Vyriausybės 2017 m. kovo 13 d. nutarimu Nr. 167, numatytas 5.3.4 darbo 3 veiksmas – alternatyvių ginčų sprendimų taikymo išplėtimas civiliniame procese ir įteisinimas administraciniame procese. Taigi Įstatymo projektu siūloma keisti Lietuvos Respublikos mediacijos įstatymo 20 straipsnio nuostatą, kuria įgyvendinamas ir Vyriausybės programoje įtvirtintas tikslas.

Nutarimo projektas buvo pateiktas išvadoms gauti Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerijai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerijai, Lietuvos mediatorių rūmams, Lietuvos teisės institutui, Mykolo Romerio universiteto Mykolo Romerio Teisės mokyklai, Vilniaus universiteto Teisės fakultetui. Išvadas dėl Nutarimo projekto pateikė Mykolo Romerio universiteto Mykolo Romerio Teisės mokykla, Lietuvos mediatorių rūmai, Lietuvos Respublikos vidaus reikalų ministerija. Dėl išvadas pateikusių institucijų pastabų ir pasiūlymų, į kuriuos neatsižvelgta ar atsižvelgta iš dalies, teikiama derinimo pažyma. Lietuvos Respublikos socialinės apsaugos ir darbo ministerija darbo tvarka informavo, kad pastabų ir pasiūlymų dėl Nutarimo projekto neturi.

Dėl Nutarimo projekto konsultuotasi su visuomene, paskelbus Nutarimo projektą Lietuvos Respublikos Seimo kanceliarijos teisės aktų informacinėje sistemoje, pastabų ar pasiūlymų negauta.

Nutarimo projektą parengė Lietuvos Respublikos teisingumo ministerijos Teisminės justicijos ir civilinės teisės grupės (grupės vadovė Jurga Greičienė, tel. (8 5) 266 2998, el. p. jurga.greiciene@tm.lt) vyresnioji patarėja Reda Gabrilavičiūtė, tel. (8 5) 266 2931, el. p. reda.gabrilaviciute@tm.lt.

PRIDEDAMA.

1. Vyriausybės nutarimo projektas, 2 lapai.
2. Derinimo pažyma, 3 lapai.
3. Suinteresuotų institucijų raštų kopijos, 7 lapai.

Teisingumo ministras

Elvinas Jankevičius

Reda Gabrilavičiūtė, tel. (8 5) 266 2931, el. p. reda.gabrilaviciute@tm.lt